

Basisschool het Palet

'De kleurrijkste basisschool van Haaksbergen'

Anti pestprotocol 2024-2025

1. Het pestprotocol

Pesten is het langdurig/herhaaldelijk uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een persoon/groep tegen één of meer medeleerlingen, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Pesten komt helaas op iedere school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken door de richtlijnen in dit protocol te volgen.

Dit protocol heeft tot doel het pesten te minimaliseren. Hiermee willen we het geluk, welzijn en de toekomstverwachtingen van alle kinderen optimaliseren. Het is daarbij gewenst dat alle betrokken partijen hierover zo goed mogelijk samenwerken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Iedereen dient ervan doordrongen te zijn dat pestproblemen een negatieve invloed hebben op de intellectuele en emotionele ontwikkeling van de leerling. Het pestgedrag binnen een groep heeft zowel een negatieve invloed op het welbevinden van het individuele kind als op het pedagogisch klimaat binnen de groep.
- Pesten is een probleem voor alle direct betrokken partijen: leerlingen, leerkrachten en de ouder(s)/verzorger(s).
- Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar gemaakt. Waarna zij in kennis worden gesteld van de afspraken die op school worden gehanteerd.
- Als pesten optreedt en door leerkrachten en/of ouders wordt gesignaleerd is het van belang dat er duidelijk stelling wordt ingenomen. Pesten wordt op onze school niet getolereerd.
- Wanneer pesten (ondanks alle inspanningen) toch de kop opsteekt, volgt school een directe aanpak: de pester wordt in een gesprek waarbij minstens één van zijn ouders aanwezig is, aangesproken op zijn gedrag. Er worden afspraken gemaakt, die elke week in een gesprek met de pester, de leerkracht en minstens één van de ouders wordt geëvalueerd.
- Wanneer het pesten niet stopt en wanneer samenwerking met ouders van de pester stagneert, dan wordt de vertrouwenspersoon en/of directie ingeschakeld.

1.1 Vormen van pesten

Wanneer we het hebben over pesten, dan denken we aan het stelselmatig:

- Stukmaken, afpakken en/of verstoppen van eigendommen
- Naropen, uitlachen en/of belachelijk maken
- Schelden of scheldnamen geven, dreigen en/of discrimineren
- Sterk overdreven nadoen, imiteren van de ander
- Uitsluiten van een groepsspel of sportactiviteit, doodzwijgen
- Uitoefenen van fysiek geweld
- Afpersing: dwingen om geld/spullen af te geven of iets te doen voor de pester
- Digitaal pesten: email, chats, whatsapp, games, tiktok, snapchat en alle mogelijke vormen hiervan.

Er is een wezenlijk verschil tussen pesten en plagen

Bij *plagen* is er sprake van incidenten en van een gelijke machtsverhouding. Er is geen winnaar of verliezer en het slachtoffer is in staat zichzelf te verdedigen. Het slachtoffer loopt geen (blijvende) psychische en/of fysieke schade op.

We spreken over *pesten* wanneer de pester herhaaldelijk, bewust iemand kwetst of kleineert. Wanneer het systematisch en langdurig is en de strijd ongelijk is. De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil iemand pijn doen, kwetsen of bewust iets vernielen van een ander.

1.2 Aanpak van pesten

- *Verbetering schoolcultuur/groepsklimaat*
Hieronder vallen alle maatregelen die door leerkrachten, directie en overige medewerkers genomen worden, waardoor de sfeer op school en het pedagogisch klimaat in de groep verbetert. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken.
- *Stimuleren van voorbeeldgedrag leerkrachten/ouders*
Het goede voorbeeld van de volwassenen in de school en thuis is van groot belang. Luisteren naar elkaar, praten zonder te oordelen en niet denken in aannames door vragen te stellen vanuit een nieuwsgierige houding. Problemen zijn er om opgelost te worden en daar lopen we niet voor weg. Problemen worden uitgesproken in een gesprek, niet via de mail of sociale media. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd.
- *Training van sociale en communicatieve vaardigheden*
In elke groep wordt aandacht besteed aan de sociale omgang met elkaar. Wij maken gebruik van HIRO. HIRO is een lesmethode die gericht is op de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen binnen het basisonderwijs. De methode brengt Schooljudo, bewegend- en ervarend leren met de zeven schooljudo waarden de klas in. De zeven waarden zijn: Vertrouwen, Samenwerken, Respect, Beheersing, Weerbaarheid, Discipline en Plezier. Stuk voor stuk belangrijke waarden voor iedereen.
- *Een goed leerlingvolgsysteem en leerlingbegeleiding*
We maken gebruik van Kindbegrip. Kindbegrip is een digitale tool. Daarmee kunnen leerkrachten hun klas op sociaal-emotioneel gebied in kaart brengen. Het helpt ons dus om een goed en betrouwbaar beeld te krijgen van het sociaal emotionele functioneren van iedere leerling en van de sfeer in de groep. Als school zijn we wettelijk verplicht om te onderzoeken hoe de veiligheidsbeleving is bij kinderen van de groepen 6-7 en 8, dit doen wij dus d.m.v. deze methode, die gekoppeld is aan Parnassys.
- *Het hanteren van duidelijke gedrags- / groepsregels*
Elke klas heeft naast de schoolregels ook klassenregels die samen met de kinderen zijn opgesteld tijdens de gouden weken/ tijdens de HIRO lessen. De klassenregels zijn zichtbaar in de klassen en worden regelmatig geëvalueerd.
- *Signaleren pestgedrag*
Het signaleren van pestgedrag is niet altijd even makkelijk. Het gebeurt vaak achter de rug van de leerkracht om en soms onderhuids.
In dit opzicht is het belangrijk dat de kinderen weten dat zij ook een verantwoordelijkheid hebben om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. De regel van 'klikken' is hier niet van toepassing. Wanneer een kind ervaart dat zijn eigen veiligheid of die van een ander in het geding komt is het van belang dat het kind dat komt melden bij de leerkracht. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- *Sociale media*

Pesten via sociale media is de afgelopen jaren erg populair gebleken. Alle verschillende online platforms, maken het pesten via deze weg een stuk gemakkelijker. Voor leerkrachten is het pesten moeilijk te controleren. Onder schooltijd kunnen wij de controle houden door afspraken te maken over welke programma's wel/niet gebruikt mogen worden. Buiten school is dit onmogelijk voor ons. We willen u als ouder vragen om de verschillende devices van uw kind goed in de gaten te houden. Mochten er zich problemen voordoen tussen leerlingen buiten schooltijd in de online omgeving, dan zouden we u willen vragen om dit onderling op te lossen. Probeer als volwassenen contact met elkaar op te nemen. Een leerkracht wordt alleen geïnformeerd over hetgeen wat heeft gespeeld. Mocht een situatie uit de hand lopen, dan is er de weg naar de directeur. Wij bekijken dan in hoeverre we van betekenis kunnen zijn voor u en uw kind.

- *Directe aanpak bij ruzie en pestgedrag*
Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:
 - Stap 1: Er eerst zelf (samen) uit te komen.
 - Stap 2: De leerkracht brengt de leerlingen bij elkaar voor een gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en afspraken te maken. De leerkracht fungeert hierbij als coach. Ouders van beide partijen worden hierbij ingelicht.
 - Stap 3: Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijke stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. Zo nodig kan het kind op een plek gezet worden om af te koelen, waarna we opnieuw met het kind in gesprek gaan.
 - Stap 4: Afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag, worden de ouders uitgenodigd op school voor een gesprek.
 - Stap 5: Bij verdere herhaling voert de leerkracht een gesprek met ouders en directie over passende maatregelen. De afgesproken maatregelen worden uitgevoerd en regelmatig samen geëvalueerd. Hierbij is een constructieve samenwerking met ouders nodig om een eind te maken aan het pestprobleem. Desgewenst zullen de vertrouwenspersonen hierbij aanwezig zijn. Zij worden altijd op de hoogte gebracht van datgene wat speelt.
 - Stap 6: Indien het pestgedrag blijft plaatsvinden, vindt er een gesprek plaats met ouders, leerkracht, directie (en eventueel de vertrouwenspersonen) en wordt er deskundige hulp ingeschakeld bij externe instanties. Er wordt dan samen gekeken wat de beste volgende stap is.
 - Een leerling kan tijdelijk in een andere groep binnen de school worden geplaatst.
 - Een leerling krijgt een (tijdelijke) time-out buiten de school.
 - Een leerling wordt geschorst: een leerling wordt (tijdelijk) verwijderd van school en mogelijk (tijdelijk) op een andere school geplaatst

In geval van ernstige overtredingen en grensoverschrijdend gedrag wordt er voordat het kind naar huis gaat, contact opgenomen met de ouders. Er volgt een eerste officiële, schriftelijke waarschuwing door de directie.

Na een tweede officiële waarschuwing van de directie volgt een schorsing, die door de directeur wordt gecommuniceerd met ouders en bestuur. Wanneer deze maatregelen niets opleveren kan het bestuur van de stichting over gaan tot verwijdering van de leerling van school.

De inhoud van bovenstaande stappen wordt in ons leerlingadministratiesysteem Parnassys bij gehouden.

Onder ernstige overtredingen verstaan we o.a.:

- Herhaaldelijk verbaal geweld
- Dreigen met geweld in woord en gebaar
- Het vernielen, dan wel poging tot vernielen van persoonlijke bezittingen, inventaris of het gebouw
- Fysiek geweld: het op welke manier dan ook toebrengen van pijn en/of letsel

- *Planmatige aanpak bij pestgedrag*

Komt het pestgedrag in een bepaalde groep veelvuldig voor, dan kiezen we naast de hier bovenstaande directe aanpak, voor een planmatige aanpak met behulp van bijvoorbeeld een intensief rots- en watertraject binnen de groep.

- *Adviezen aan ouders*

Ouder(s), verzorger(s) van gepeste kinderen	- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek. - Vindt het pesten buiten school plaats, probeert u dan contact op te nemen met de ouder(s) van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. - Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht van uw kind bespreken. - Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt. - Door positieve stimulering kan het zelfrespect van uw kind vergroten of weer terugkomen. - Verken eventuele mogelijkheden voor externe hulp (externe vertrouwenspersoon, weerbaarheidstraining, Loes)
Ouders van pesters	- Neem het probleem van uw kind serieus - Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. - Besteed extra aandacht aan uw kind. - Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind. - Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen van het pestgedrag: • Een problematische thuissituatie • Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen) • Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt • Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan. • Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt.
Alle andere ouders	- Geef zelf het goede voorbeeld - Neem de ouders van het gepeste kind serieus. - Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. - Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem juist het goede gedrag wat u ziet. - Leer uw kind op een correcte manier voor zichzelf en/of anderen op te komen.

BIJLAGE 1: PROCOTOCOL FYSIEKE AGRESSIE EN INTIMIDATIE

Onder fysieke agressie wordt verstaan het uitoefenen van geweld op het lichaam van een ander.

Fysieke agressie:

- Trekken en duwen of zelfs spugen
- Schoppen en/ of laten struikelen
- Krabben, bijten en/of aan haren trekken

Intimidatie:

- Iemand achterna blijven lopen of ergens opwachten
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten
- Dwingen om bezigt dat niet van jou is af te geven
- Iemand dwingen om bepaalde handelingen te verrichten

Als leerlingen, ouders of personeelsleden te maken krijgen met deze vorm van agressie of intimidatie kan de schoolcontactpersoon ingeschakeld worden. De schoolcontactpersoon zal de klacht altijd vertrouwelijk behandelen. In eerste instantie zal er een poging gedaan worden om de klacht intern op te lossen. Lukt dit niet dan kan de schoolcontactpersoon:

- De weg wijzen naar of contact zoeken met de externe vertrouwenspersoon
- De klacht rapporteren bij het bestuur waarna advies van het schoolbestuur zal volgen. N.a.v. dat advies kan het schoolbestuur stappen ondernemen.

Ouders kunnen de klachtencommissie ook rechtstreeks benaderen, dus zonder tussenkomst van de schoolleiding of het schoolbestuur, maar ons eerste advies is: 'ga in gesprek op school.'

De te nemen stappen zoals beschreven in de klachtenregeling:

Klacht over ongewenste gedragingen:

- Seksuele intimidatie
- Agressie
- Geweld
- Racisme
- Discriminatie
- Pesten

Stap 1: Gesprek met groepsleerkracht

Stap 2: Gesprek met de schoolleiding en/ of interne schoolcontactpersoon

Stap 3: Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met externe vertrouwenspersoon

Stap 4: Indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij klachtencommissie

Stap 5: Bevoegd gezag neemt maatregelen

Hoe gaan we om met alle betrokkenen bij agressief gedrag en intimidatie:

Onze school wil een veilige school zijn voor iedereen. Kernwoorden hierbij zijn respect voor en acceptatie van elkaar. Een goede samenwerking tussen leerlingen, ouders/verzorgers en personeel waardoor een leerling optimaal tot leren kan komen, is hierbij belangrijk. Alle personen binnen de school dragen bij aan een veilig klimaat.

Agressie en geweld stoppen:

Leerling

De leerkracht stopt het ongewenste gedrag, door heldere instructies. Eventueel wordt de leerling uit de situatie gehaald, waardoor de leerling tot rust kan komen en een onveilige situatie opgeheven wordt.

- De leerkracht gaat in gesprek met de betreffende leerling en het slachtoffer en probeert in een gezamenlijk gesprek het onderliggende conflict op te lossen om zo herhaling te voorkomen.
- De leerkracht 'bestraft' het gedrag van de leerling.
- De leerkracht bespreekt het ongewenste gedrag met ouders/verzorgers en geeft aan hoe één en ander besproken/afgehandeld is.
- De leerkracht registreert het voorval bij incidenten registratie.

Bij zeer agressie en gewelddadig gedrag en bij langdurig agressief en gewelddadig gedrag

De medewerkers van de school bepalen aan de hand van bovenstaande of de leerling agressief gedrag vertoont. De medewerkers gebruik zijn/haar pedagogisch handelen om het agressieve gedrag bij de leerling op te heffen.

Verder kan er bij extreem fysiek geweld de volgende stappen gezet worden:

- De leerkracht laat indien nodig en van toepassing een andere leerling twee collega's roepen/ophalen ter ondersteuning.
- De leerling wordt even afgezonderd om rustig te worden
- Bij een eerste keer krijgt een leerling een waarschuwing of moet het nablijven. Ouders worden altijd op de hoogte gebracht van het incident.
- De leerkracht meldt het voorval bij de schoolleiding.
- De leerling moet zijn excuus aanbieden aan het slachtoffer.
- Er worden afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen.

Bij een tweede of derde keer volgt er een gesprek tussen de leerling, leerkracht, schoolleiding en ouders. Tijdens dit gesprek worden weer afspraken gemaakt die herhaling moeten voorkomen. Ook de consequentie van gedragsherhaling wordt aangegeven. Mocht het dan alsnog niet stoppen dan volgen er verdere maatregelen die schriftelijk vastgelegd worden in een leerling dossier. Alle betrokkenen worden op de hoogte gehouden van deze afspraken en maatregelen Tot slot is een formele schorsing mogelijk. Hierbij wordt de leerplichtambtenaar ook op de hoogte gesteld.

- Afhankelijk van de ernst van het geweld kan het kind ook meteen een time-out krijgen. Dit houdt in dat het kind tijdelijk geplaatst wordt buiten de groep.
- Voor verbale agressie, bedreigingen en agressie gericht op objecten geldt dat een leerling afgezonderd wordt om tot rust te komen.

Medewerker

- De medewerker wordt uit de situatie gehaald. Een ander personeelslid neemt het slachtoffer en eventuele leerlingen onder zijn hoede. Als het slachtoffer ook agressie of geweld heeft gebruikt worden de richtlijnen daarvoor toegepast. Indien er sprake is van wapenbezit, het gebruiken van voorwerpen als wapen, het onder invloed zijn van drugs of alcohol wordt er altijd politie ingeschakeld.
- In gesprek met de directie wordt de oorzaak van het gedrag nagegaan. Er worden afspraken gemaakt hoe dergelijk gedrag voorkomen kan worden. Een schriftelijk verslag van dit gesprek wordt door de directie getekend en ondertekend door de medewerker. Dit verslag wordt opgeborgen in het personeelsdossier. De directie beoordeelt of de medewerker zijn functie meteen weer uit kan oefenen na dit gesprek.

- Bij onvoldoende aanpassing van gedrag van de medewerker treedt artikel 3.3 t/m 3.18 van de CAO PO in werking.
- De medewerker zal in een gesprek met het slachtoffer zijn excuus aan moeten bieden en aan moeten geven hoe eenzelfde situatie in de toekomst voorkomen kan worden. Hierbij is afhankelijk van de situatie: de directie, intern begeleider en eventueel schoolcontactpersoon aanwezig. Betreft het een excuus richting een leerling, dan is er tijdens het gesprek zeker één van de ouders aanwezig.
- Als het slachtoffer een leerling is, wordt het voorval en afhankelijk daarvan dezelfde dag nog besproken met de ouders/verzorgers. Dit wordt opgepakt door de directie, intern begeleider of schoolcontactpersoon.
- Indien de directie daar aanleiding toe ziet - bijvoorbeeld bij herhaling van het gedrag of extreem grensoverschrijdend gedrag - kan in overleg met het bevoegd gezag besloten worden tot ontslag van de medewerker op staande voet.

Bezoeker (ouder/verzorgers en gasten)

- Als wapens, wapengebruik of invloed van drugs en/of alcohol aan de orde is, wordt de volwassene verzocht de school direct te verlaten. Bij weigeren hiervan wordt direct de politie ingeschakeld. Dit gebeurt ook bij extreem agressief en gewelddadig gedrag. Alles wordt in het werk gesteld om leerlingen zo min mogelijk aan deze situaties bloot te stellen.
- De volwassene wordt – indien mogelijk- uit de situatie gehaald en krijgt de mogelijkheid om tot rust te komen. Dit kan in een ruimte apart of door de volwassene weg te sturen met een afspraak voor een gesprek op een later tijdstip.
- In het gesprek met leerkracht en directie, schoolcontactpersoon of Ib'er wordt de oorzaak van het gedrag besproken. Het gedrag zelf wordt niet getolereerd. Eventueel wordt een vervolgafspraken op een later tijdstip gemaakt. Een gesprek kan alleen gevoerd worden als aan de algemeen gangbare eisen van respectvolle gespreksvoering wordt voldaan. De medewerker van de school beoordeelt of hieraan voldaan wordt.
- Met de volwassene worden afspraken gemaakt die herhaling van het gedrag zullen voorkomen. Ook worden afspraken gemaakt hoe de slachtoffers van het agressieve en gewelddadige gedrag benaderd worden. Een verslag van dit gesprek wordt verzonden naar de ouder/verzorger en komt in het leerlingendossier.
- De directie kan bij herhaling van of extreem agressief en gewelddadig gedrag de toegang tot de school en het schoolplein tijdelijk of permanent ontzeggen. De volwassene wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. Met de wijkagent zal de situatie besproken worden.
- Als het agressieve en gewelddadige gedrag een goede begeleiding van een leerling onmogelijk maakt, kan de directie overgaan tot schorsing van de leerling. Hoewel dit een uiterste maatregel is, die een derde partij – namelijk de leerling – ernstig benadeelt, is school van mening dat een leerling onder zulke omstandigheden niet door school begeleid kan worden. De leerplichtambtenaar wordt hierover in kennis gesteld.

BIJLAGE 2: PROTOCOL VERBALE AGRESSIE EN INTIMIDATIE

Onder verbale agressie wordt verstaan het verbaal of schriftelijk bedreigen, intimideren, beledigen of uitschelden van een persoon. Bedreigingen kunnen ook via e-mail, app of andere vormen van sociale media gemaakt worden.

In ons pestprotocol staat verbale agressie beschreven onder:

- Vernederen
- Schelden
- Dreigen
- Belachelijk maken en/of uitlachen van anderen
- Bijnamen geven
- Vervelende briefjes schrijven
- Schelden of bedreigen via sociale media

Ouders/leerlingen en leerkrachten worden hierover aangesproken als dat nodig is.

Bij vormen van pesten via social media na schooltijd door leerlingen van school onder elkaar adviseren wij de ouders om onderling contact met elkaar op te nemen. Daarna wordt de desbetreffende leerkracht op de hoogte gebracht hiervan. Indien nodig kunnen er dan vervolg stappen gezet worden.

De te nemen stappen zoals beschreven in de klachtenregeling:

Klacht over ongewenste gedragingen:

- Seksuele intimidatie
- Agressie
- Geweld
- Racisme
- Discriminatie
- Pesten

Stap 1: Gesprek met groepsleerkracht

Stap 2: Gesprek met de schoolleiding, intern begeleider en/ of schoolcontactpersoon

Stap 3: Indien geen bevredigend resultaat: gesprek met externe vertrouwenspersoon

Stap 4: Indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij klachtencommissie

Stap 5: Bevoegd gezag neemt maatregelen

Door aandacht te besteden aan omgangsvormen en door het maken van duidelijk afspraken kan veel voorkomen worden. Preventie is erg belangrijk.